

Openbaar gemaakt en vastgesteld verslag

Commissie Natuur, Landbouw, Water & Milieu (+ uitnodiging Commissie Ruimte en Wonen)

Datum commissievergadering	:	10 december 2018
Commissievoorzitter	:	H.J. de Graaf
Commissiegriffier	:	E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 3288 / krijgsmene@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	H.J. de Graaf
Commissiegriffier	E. Krijgsman
Leden van de Commissie	50PLUS mw. O.A.C. de Meij
	CDA mw. W. Koning-Hoeve en P.J. de Kam
	CU/SGP M.C.A. Klein
	D66 mw. C. Weemhoff, mw. A.J.C.E. Strens, H.W. Struben
	J.H. Rook (duo) en Mw. I. Zaal
	GroenLinks F.J. Kramer en mw. Z. Pels
	ONH B.I.M. Bouberg Wilson (duo) en J.H. Leever
	PvdA mw. A.A.J. Jellema, N. Papineau Salm en L.Hj. Voskuil
	PvdD mw. L.D. Vermaas en F. Zoon
	PVV N. Kaptheijns
	SP mw. R. Alberts, J.M. Bruggeman, mw. J.M.E. de Groot
	en W. Hoogervorst
	VVD J. Kramer, mw. E.A.S. Rommel, A.J.C. de Wit en M.N.J.L.
	Tromp
Gedeputeerden	J. Bond en mw J. Geldhof
Ambtelijke ondersteuning	
Notulist	Money Penny / mw. I.L. Vos

Afwezig met kennisgeving: mw. M. Terlouw (CU-SGP) en D.J. van der Sluijs (PVV)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen conceptagenda (besloten deel)
3. A-agenda (besloten deel)
- 3a. Voordracht 77-2018 (besloten deel)
4. Sluiting besloten vergadering

1. **Opening en mededelingen**

5 De **voorzitter** opent de vergadering, waarbij ook de leden van de commissie Ruimte en Wonen zijn uitgenodigd.

Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Van der Sluijs (PVV) en mevrouw Terlouw (CU-SGP).

10 De voorzitter verwijst naar artikel 23 en 80 van de Provinciewet. Gelet op de voordracht bij agendapunt 3a is besloten om deze commissievergadering in beslotenheid te laten plaatsvinden.

De commissie gaat akkoord met het besluit om de deuren te sluiten en achter gesloten deuren te vergaderen. Van deze vergadering in beslotenheid wordt een verslag gemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt, tenzij de commissie anders beslist. Dat wat hier besproken wordt, mag wel worden besproken in de fracties met de Statenleden en duoleden. De commissie gaat hiermee akkoord.

15 Deze vergadering wordt niet uitgezonden.
Aansluitend om 20.30 uur vindt een extra en eveneens besloten vergadering van Provinciale Staten plaats.

20 2. **Vaststellen agenda (besloten deel)**

De agenda wordt vastgesteld.

25 3. **A-agenda (besloten deel)**

3a. **Voordracht voorbereidingsbesluit op de wijziging van de PRV voor het verbod op de uitbreiding van en omschakelen naar geitenhouderij**

30 Gedeputeerde **Bond** geeft een toelichting. Enige tijd geleden is landelijke onrust ontstaan in andere provincies waar onderzoek uitwees dat geitenhouderijen die op minder afstand dan 2 kilometer van bebouwing liggen gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Daarop is niet geacteerd, omdat Noord-Holland geen grote geitenprovincie is. Er zijn in Noord-Holland vijf bedrijven en die bevinden zich niet binnen de twee kilometerzone. Het risico is klein volgens de GGD. Naar aanleiding van eerdergenoemde onrust hebben zes provincies een moratorium uitgeroepen. Het college van
35 Gedeputeerde Staten betreurt dat en heeft dat geuit. Liever had het college dat in IPO-verband, dus landelijk aan de orde gesteld.

Nu dient zich een bedrijf aan dat wil zich vestigen in Enkhuizen, op een locatie waar nu een manege is gevestigd. Binnen de verordening kan daartegen niets worden ondernomen. In Enkhuizen is onrust ontstaan. Dit wetende met de kans dat een zogenaamd waterbedeffect optreedt vanuit de zes
40 provincies die nu een moratorium hebben, legt het college van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten voor om een voorbereidingsbesluit te nemen, zodat er zes maanden tijd is om het lopende onderzoek af te wachten. Het college zal contact opnemen met de vijf Noord-Hollandse geitenhouderijen. Er kan meer tijd worden genomen om de gevolgen te beoordelen. Binnen die zes maanden kan grip worden gehouden op de casus in Enkhuizen.

45 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft vernomen dat pas in 2021 het onderzoek naar de effecten voor de gezondheid binnen een straal van 2 kilometer zal zijn afgerond. De gedeputeerde gaf aan dat het komende half jaar kan worden gebruikt om de PRV aan te passen. Wat als pas in 2021 bekend is wat de gevolgen voor de volksgezondheid zijn? Wonen bij Schiphol is ook heel slecht voor de
50 volksgezond. Daar loopt een onderzoek op het gebied van fijnstof. Die plannen en de groei van Schiphol gaan ondertussen ook gewoon door.

De heer **Klein** (CU-SGP) is benieuwd wat nu de status is van de situatie in Enkhuizen. Is er al vergund of wordt de afgifte van een vergunning hiermee tegengehouden? Zo ja, dan maakt dat het wel
55 ingewikkeld. Het betreft immers een individuele casus.

De CU-SGP had het ook liever in IPO-verband opgelost gezien. Is dat alsnog mogelijk? Hoe groot zijn de risico's van een geitenhouderij in verhouding tot andere situaties, zoals bijvoorbeeld andere vormen van veehouderij?

60 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) meldt dat de Ouderenpartij Noord-Holland kan instemmen met het voorbereidingsbesluit.

65 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) spreekt van een zeer verstandig besluit. Dit zou in voor meerdere sectoren binnen de veehouderij een goed besluit zijn. Volksgezondheidsrisico's zijn bij andere sectoren ook groter dan gemiddeld. Kan de gedeputeerde meer toelichting geven over de situatie van de vijf geitenhouderijen? Zijn het geitenhouderijen gelegen binnen 2 kilometer van bebouwing? Zijn er concrete risico's voor bewoners die daar omheen wonen. De PvdD is voor het nemen van een voorbereidingsbesluit.

70 De heer **Kramer** (GL) ging naar de bron. Dat bevestigt het standpunt van de GL dat het zeer verstandig is om een voorzorgbeginsel toe te passen. De heer Kramer sluit zich aan bij de vraag van CU-SGP waarom niet in IPO-verband het initiatief kon worden genomen? Wat is de rol van het Rijk? Het Rijk ontving ooit een advies van het RIVM. Het Rijk zou dan gelijktijdig moeten bedenken wat er moet gebeuren in Nederland. Als het Rijk geen rol heeft, heeft ze dan de provincies benaderd? Liet het Rijk hier iets van zich horen?

80 Mevrouw **De Groot** (SP) vertelt dat de SP het jammer vindt dat hier sprake is van een besloten vergadering. De SP is enthousiast over dit stuk. Het gevaar van geitenhouderijen op twee kilometer van bebouwing moet worden bezworen. Geitenhouderijen vlakbij bevolking is heel ongezond.

De heer **Kaptheijns** (PVV) spreekt van een verstandig besluit. De PVV had ook graag gezien dat dit in IPO-verband was opgepakt. Dat zou ook efficiënter zijn. De PVV wil niet lichtzinnig doen over volksgezondheid en zal daarom instemmen met de voordracht.

85 Mevrouw **Koning** (CDA) vertelt dat het CDA volksgezondheid van groot belang acht. Als maatregelen genomen moeten worden, dan steunt het CDA die, maar deze moeten wel op feiten gebaseerd zijn. Uit onderzoek blijkt dat het statistisch gezien mogelijk de kans op longontsteking verhoogd bij mensen die binnen een straal van twee kilometer van een geitenhouderij wonen. Van het aantal patiënten zou het in het geval van 5,4% te maken kunnen hebben met de aanwezigheid van geiten. 94,6% heeft dus een andere oorzaak. De kwestie moet niet zodanig worden opgeblazen dat het ontzettend gevaarlijk zou zijn. Het vervolgonderzoek is pas in 2021 gereed. Het CDA vindt dat dit wel erg lang duurt. Het CDA pleit ook voor IPO-onderzoek en passend in de Noord-Hollandse situatie.

95 Het is vreemd dat de landelijke overheid niet met maatregelen komt. Kan de gedeputeerde uitleggen waarom dat niet gebeurt? Friesland heeft afgelopen donderdag besloten om geen maatregelen te nemen. Het CDA is er geen voorstander van om extreem strenge maatregelen. In Noord-Holland zijn vijf bedrijven met 10.000. In vergelijking met andere provincies is dat weinig. Gedeputeerde Staten willen een tijdelijke stop, zodat er een half jaar tijd is om de PRV aan te passen. Is er dan via Provinciale Staten dan nog een ander besluit mogelijk dan dat wat vandaag wordt genomen? Het CDA vindt dat de sector niet al die tijd op slot mag worden gezet en zeker niet de bedrijven die buiten een straal van twee kilometer van de bewoonde wereld liggen.

100 Kan de gedeputeerde aangeven of het wel mogelijk is om maatregelen te nemen voor bedrijven die binnen een straal van twee kilometer van woningen liggen, Voor bedrijven daarbuiten zouden andere regels moeten gelden. Deskundigen hebben bevestigd dat het echt gaat om een straal binnen twee kilometer. Is die uitzondering mogelijk? Wanneer wordt besloten tot een IPO-onderzoek dan moet dat ook echt passen in Noord-Holland.

110 Mevrouw **Jellema** (PvdA) vindt het voorbereidingsbesluit een goed voornemen. De PvdA bevreemdt het ook dat niet in IPO-verband actie is ondernomen. Wat is de reden van die inactiviteit van IPO? Ook is het vreemd dat het Rijk zich niet actief bemoeit met de kwestie. Het RIVM acteert op Rijksniveau en is betrokken. Heeft de gedeputeerde daarvoor een verklaring?

115 Mevrouw **Weemhoff** (D66) zegt dat D66 onaangenaam verrast was over de manier waarop deze vergadering tot stand kwam. Langere rijd geleden was er al onrust over geitenhouderijen. Nu wordt opeens geacteerd op basis van een aanvraag. Hieruit kunnen lessen uit worden geleerd. Als conclusies uit onderzoeken naar voren komen dan moet de provincie bij zichzelf te rade gaan of zij daarin een rol heeft. D66 is blij dat de provincie haar rol als provinciale zorg op zich neemt, waaronder de gezondheidsaspecten. Wat D66 betreft is het niet pappen en nathouden. De vraag is wel waarom er nu sprake moet zijn van geheimhouding? Er wordt als uitleg gegeven dat pas naar buiten kan worden getreden als publicatie in het Provincieblad heeft plaatsgevonden. Is dat binnen een week, een maand of een half jaar? Het voorbereidingsbesluit geldt gedurende een half jaar in verband met de wijziging van de PRV. Betekent dit dat ook zes maanden moet worden gewacht op die wijziging?. D66 vindt het goed om dit besluit te nemen, maar de onzekerheid voor omwonenden

125 en voor de ondernemer moeten snel worden weggenomen. Het is belangrijk om de resultaten van de onderzoeken van de WGO nauw te blijven volgen.

Mevrouw Koning vraagt of er nu onzekerheid is bij geitenhouders. Ze mogen nu toch gewoon hun bedrijf uitbreiden? Pas als dit besluit is genomen, kan dat niet meer.

130 Mevrouw **Weemhoff** (D66) veronderstelt dat geitenhouders zich afvragen wat de onrust ten aanzien van geitenhouderijen en volksgezondheidsrisico's voor hun bedrijf betekent. Op die onzekerheid geeft de provincie hiermee een antwoord.

135 Mevrouw **Rommel** (VVD) begrijpt na de toelichting van de gedeputeerde waarom voorzorg noodzakelijk is. Het gaat echter wel om een groep agrariërs die een onzekere tijd tegemoet gaat. Het is wel een geluk bij een ongeluk dat het een kleine groep betreft. De VVD heeft oog voor de gezondheidsrisico's in deze expliciete sector. Waarom doet de Rijksoverheid niets, als er een dergelijk groot risico voor de volksgezondheid bestaat? In IPO-verband wordt het ook niet als een rol opgepakt. Is het mogelijk om te bepalen dat de geitenhouderijen, waarbij binnen een straal van twee

140 kilometer geen mensen wonen, wel mogen uitbreiden? Er is geen sprake van inzet van middelen, maar wellicht wordt planschade verhaald op de provincie. Wat houdt dit risico in?

Onderzoeken kunnen jaren duren. Doet de gedeputeerde er iets aan om dat te bespoedigen? Wanneer wordt ingestemd met dit voorstel, is het dan ook mogelijk om een bepaling op te nemen dat wanneer uit de onderzoeken blijkt, of wanneer een oplossing wordt gevonden waardoor een

145 uitbreiding niet kan worden toegestaan, dat de bepaling in de PRV kan komen te vervallen?

Gedeputeerde **Bond** vertelt dat uit onderzoek is gebleken dat het risico bestaat bij bedrijven binnen twee kilometer van bewoning. Dit betrof heel grote bedrijven, gelegen in een gebied met heel veel geitenhouderijen bij elkaar. Dat is in Noord-Holland niet de situatie. Dat is de reden waarom op dat

150 moment geen maatregelen zijn getroffen. In Noord-Holland was er geen gevaar voor de volksgezondheid. Het zou ook een bepaalde onrust veroorzaken als te snel, te grote maatregelen worden getroffen in relatie tot het probleem. Donderdag jl. heeft Noord-Holland geuit dat het beter was geweest als vanuit IPO-verband gezamenlijke maatregelen waren genomen. Andere provincies spraken eerder een moratorium uit.

155 Daardoor liep onder meer Noord-Holland achter de feiten aan. Het Rijk heeft aangegeven onderzoek te willen doen, maar dat het mandaat bij gemeenten en provincies ligt. Daar ligt de kerntaak in het kader van de provinciale verordening, maar ook van het bestemmingsplan.

160 Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt of bij Gedeputeerde Staten de indruk leeft dat geitenhouders vanuit andere provincies zouden migreren naar Noord-Holland.

Gedeputeerde **Bond** antwoordt ontkennend. De casus waarover het vanavond gaat, zorgde voor een onaangename verrassing. Een bestaande manege wordt nu een geitenhouderij. Dit wetende en het

165 feit dat de PRV er niet in voorziet, rest er maar één instrument dat daarin voorziet en dat is een voorbereidingsbesluit. Het CDA en de VVD benadrukten dat met dit besluit de uitbreiding van bestaande bedrijven wordt bevroren. Dat klopt en dat is voor een periode van zes maanden. In die periode kan nader onderzoek worden gedaan naar de huidige bedrijven en locaties. Met alle vijf bedrijven wordt individueel contact opgenomen. Eerst moet worden gepubliceerd voordat het voorbereidingsbesluit van kracht is. Vandaar ook deze geheime vergadering. Stel dat er nog

170 bedrijven zijn die ook dergelijke plannen hebben vanuit het waterbedeffect en daarbij op zoek zijn naar een andere provincie dan kunnen deze bedrijven niet worden tegengehouden

Na 12 december 2018, de dag van publicatie, is dit besluit van kracht, mocht die vanavond in Provinciale Staten worden bekrachtigd. Vanaf dat moment heeft de provincie een instrument in handen.

175 Over de rol van het Rijk zegt de gedeputeerde dat het Rijksonderzoek tot 2021 duurt. Eerdere onderzoeken vonden plaats in 2014, 2015 en 2016. In 2009 en 2013 vonden WGO-onderzoeken plaats. Daaruit kwam naar voren dat in 5,4% van longontstekingen in Noord-Brabant en Limburg een risicoverhoging in zich had in het geval van bedrijven gelegen op anderhalf tot twee kilometer van bebouwing. 28,7 % is een gemiddelde procentuele verhoging van de kans op longontsteking. Er

180 kwam een vervolgonderzoek (WGO) in 2014 en 2016. Op dat onderzoek baseert het college zich nu. Dat onderzoek loopt door tot 2021. Het oorzakelijke verband van longontsteking is nog niet aangetoond. Wel behoort men tot de risicogroep als men dicht in de buurt van een geitenhouderij woont. Bestaande risico's kunnen niet worden verminderd. Wel kan een toekomstige situatie worden tegengehouden.

- 185 In Friesland is een andere keuze gemaakt. Er komen geitenhouderijen bij onder andere door omschakeling, zoals in Enkhuizen
Nu wordt gewerkt aan een wijziging van de PRV om grip te hebben op nieuwkomers. Tevens wordt het komende half jaar bekeken of de wijziging van de PRV ook nodig is voor bestaande bedrijven.
- 190 Stel dat een oplossing gevonden wordt, dan verandert dat weer. Het is wel belangrijk om nu een middel te creëren om grip te houden op nieuwkomers en bedrijven die willen uitbreiden. Men kan zich voorstellen dat bedrijven zodanig uitbreiden dat zij binnen de straal van twee kilometer komen. Daarop moet grip worden gehouden.
- 195 Gedeputeerde **Geldhof** licht toe dat een wijziging van de PRV via Provinciale Staten verloopt. Met het genomen voorbereidingsbesluit kan de provincie niet worden verrast door bedrijven die een geitenhouderij willen oprichten. Daarop is de rem gezet gedurende een half jaar. De tekstwijziging zal worden gebaseerd op de onderzoeken. Er zal een besluit worden genomen in de lijn dat voor de volksgezondheid op dit punt problemen worden voorkomen. Het zal vergelijkbaar zijn met de tekst van Gelderland en Utrecht. Bekeken wordt wat zij doen bij wijziging van hun Ruimtelijke
- 200 Verordening. Het gebeurt zo snel als het kan, maar in ieder geval binnen een half jaar.
- Mevrouw **Weemhoff** (D66) verzoekt de vergadering enkele minuten te schorsen in verband met fractieoverleg.
- 205 *De voorzitter schorst de vergadering van 19.33 uur tot 19.38 uur.
De voorzitter heropent de vergadering,*
- Tweede termijn:*
- 210 De **voorzitter** vraagt de leden aan te geven of men voornemens is een motie of amendement in te dienen, of dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.
- Mevrouw **Rommel** (VVD) vertelt dat de VVD tevreden met de antwoorden. Het mag een hamerstuk zijn.
- 215 Mevrouw **Weemhoff** (D66) vraagt of daadwerkelijk zes maanden nodig zijn voor de wijziging van de PRV. Wat als meer tijd nodig is om het beleid vorm te geven, ook gezien inspraaktermijnen? D66 is er een voorstander van om in gezamenlijkheid met andere provincies het beleid vorm te geven. D66 vindt het belangrijk dat de provincie haar zorgtaak zeer serieus neemt. Ook in dit geval mag niet lichtzinnig worden gedacht over de gezondheidsgevolgen, die geitenhouderijen met zich meebrengen. Gedeputeerde Tekin heeft ten aanzien van de gezondheidsaspecten, als het gaat over geluidshinder, daarin een positieve keuze gemaakt.
- 220 Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of de gedeputeerde, mogelijk samen met andere provincies, zich actiever gaat opstellen richting het IPO. De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid.
- 225 Mevrouw **Koning** (CDA) is blij met de toezegging dat de gedeputeerde gaat bekijken of het echt nodig is om de bedrijven, die ver weg zijn gelegen van woningbouw, op slot te zetten. Buiten de grens van 2 kilometer is er geen risico. Kan die optie nu al worden meegenomen?
- 230 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt of het CDA het een eerlijk verhaal vindt naar boeren toe om nu te zeggen dat gewoon uitgebreid mag worden zolang het onderzoek loopt. Straks blijkt dat er wel risico's zijn buiten de straal van twee kilometer, waardoor de bedrijven alsnog weg moeten. Heeft het CDA dan helemaal niets geleerd van het afschaffen van het melkquotum?
- 235 Mevrouw **Koning** benadrukt dat de onderzoeken, die zijn gedaan en waarop het college zich baseert, gaan over de mogelijke gezondheidsrisico's binnen twee kilometer.
- 240 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) zegt dat het daarom nu juist een voorzorgsbeginsel heet. Er loopt een onderzoek en het is de taak van de provincie om te voorkomen dat haar inwoners ziek worden. Vindt het CDA het een eerlijk verhaal naar bewoners en ondernemers om nu deur open te zetten om gewoon te kunnen blijven uitbreiden?
- Mevrouw **Koning** (CDA) vindt het een heel eerlijk verhaal. Als alle gezondheidsrisico's die er bestaan binnen de provincie moeten worden meegenomen dan moet er nog veel meer worden verboden.
- 245 Mevrouw Koning doelt dan ook op allerlei andere sectoren.

Pagina 6

Naast het genoemde aantal van vijf bedrijven, zijn er toch nog ook nog wel kleinere bedrijven met geiten? In de communicatie moet niet onnodig onrust worden gestookt, waardoor inwoners bang worden. Hoe gaat de gedeputeerde daarmee om?

250 Mevrouw **De Groot** (SP) hoopt dat het CDA ook bereid is om voorbereidingsbesluiten te nemen tegen vele andere gezondheidsrisico's. De SP zal dat dan van harte steunen. Deze voordracht mag van de SP als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

De heer **Kramer** (GL) zegt dat het een hamerstuk mag zijn.

255

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) merkt op dat het wat de PvdD betreft een hamerstuk mag zijn. Zijn de omwonenden van geitenhouderijen, die binnen een straal van twee kilometer gevestigd zijn, - onder andere één in gemeente Hollands Kroon-, geïnformeerd over de risico's en uitslagen van onderzoeken die tot nu toe zijn gedaan?

260

De heer **Klein** (CU-SGP) vindt het goed om te horen dat de gedeputeerde contact zoekt met de vijf bedrijven. Zijn er slechts vijf bedrijven in Noord-Holland die meer dan tien geiten hebben? Wat is nu de status van de aanvraag in Enkhuizen? Is de Omgevingsvergunningaanvraag ingediend? Moet die vergunning worden verleend?

265

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) begrijpt dat het college zes maanden tijd nodig heeft om de PRV aan te passen. In de stukken staat dat pas in 2021 via het RIVM bekend zal worden of het één met het ander te maken heeft. Feitelijk zegt de gedeputeerde dat de PRV binnen een half jaar wordt aangepast, maar dat de sector op slot wordt gezet tot 2021?

270

Gedeputeerde **Bond** licht toe dat er vijf geitenhouderijen zijn met meer dan duizend geiten. Het gaat niet over kinderboerderijen waar enkele geiten rondlopen. Daarop is onderzoek ook niet geënt. Dat ging om concentratie van geitenhouderijen met echt heel veel geiten op een korte afstand van bebouwing. In Noord-Holland zijn vijf bedrijven gevestigd, die vallen onder de categorie 'meer dan duizend' en bedrijfsmatig. Die bedrijven vallen niet onder de risico's, zoals die uit het landelijk onderzoek naar voren zijn gekomen. Dan hadden direct maatregelen genomen moeten worden.

275

Mevrouw Koning weet dat er bij bedrijven met vijftig geiten, geen geiten meer bij mogen. Vallen die bedrijven er ook buiten?

280

Gedeputeerde **Bond** vertelt dat zodra het een bedrijfsmatige geitenhouderij is, die dan onder dit besluit valt. De gedeputeerde zou wat betreft het uitbreiden van bestaande bedrijven nu geen uitzondering willen maken. Het gaat om het draagvlak van de bedrijven in de omgeving. De gedeputeerde vraagt om tijd om het onderzoek goed te doen. Dat is ook voor de bestaande bedrijven en hun draagvlak in de omgeving van belang. Getracht wordt de PRV zo snel mogelijk aan te passen. In februari 2019 kan een extra commissievergadering worden ingepland. Getracht wordt naar die datum toe te werken.

285

De heer **Klein** (CU-SGP) is benieuwd hoeveel bedrijven er in Noord-Holland zijn met een aantal geiten van tussen tien en duizend.

290

Gedeputeerde **Bond** weet het niet. De echt grote bedrijven heeft het college in beeld. Om het echt helemaal goed uit te zoeken vraagt het college om tijd.

295

Het verstrekken van informatie of het voorlichten van omwonenden, zoals bijvoorbeeld in Hollands Kroon dat doet de provincie niet. Voorlichting is een taak van gemeenten en het Rijk. Het college had dit het liefst in IPO-verband opgepakt. Dat is niet gebeurd. Toen het college daarmee werd geconfronteerd, was het te laat. Nu doet het college dat onderzoek dan ook maar zelf, geënt op de Noord-Hollandse situatie. Zou het alsnog in IPO-verband worden gedaan, dan is het daarvoor al te laat, want zes provincies hebben al een moratorium uitgesproken.

300

Mevrouw **Jellema** (PvdA) is benieuwd hoe het IPO heeft gereageerd toen het afgelopen donderdag door dit college op de huid werd gezeten.

305

Gedeputeerde **Bond** vertelt dat collega Tekin zich namens het college in het IPO heeft geuit. Zes provincies hebben al een besluit genomen en komen er niet op terug. Friesland nam het besluit om niets te doen en Noord-Holland kiest voor een voorbereidingsbesluit. De WGO onderzoeken gaan uit van bedrijven met meer dan vijftig geiten.

310 De aanvraag in Enkhuizen is nog niet verleend. Het gaat om een bestaand bedrijf, dat omschakelt naar geiten. Het is een bestaande vergunning. De bevolking kan in het geweer komen. Daarom nam de wethouder contact op met de provincie. Hij kan het niet tegenhouden en vroeg wat hij zou kunnen doen.

315 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) krijgt graag nog een antwoord op haar vraag. Is er jurisprudentie bekend? Mag de WRO worden misbruikt voor preventieve gezondheidsmaatregelen?

320 Gedeputeerde **Bond** vertelt dat op basis van het tweede onderzoek nu al maatregelen genomen kunnen worden die nodig zijn naar aanleiding van eerdere onderzoeken. Stel dat het er in 2021 net anders uitziet dan nu bekend is, dan is een PRV-wijziging ervoor bedoeld om dergelijke zaken te repareren of te wijzigen. Het onderzoeksresultaat van 2021 moet worden afgewacht. Op basis van de Noord-Hollandse situatie wordt de PRV aangepast. Door middel van de gewijzigde PRV kan tegen nieuwkomers worden gezegd dat ze er liever niet komen. Dat kan nu niet. De PRV wordt aangepast om grip te houden op nieuwkomers en uitbreiding van bestaande bedrijven. Die grip is er nu niet. Voor de rest in het college in afwachting van wat er uit het onderzoek naar voren komt tot 2021. Tot die tijd heeft de provincie een instrument in handen om grip te houden op nieuwkomers. Naar de bestaande bedrijven wordt per casus bekeken.

330 **De heer Klein** (CU-SGP) is benieuwd waarom geen grens van vijftig geiten wordt gehanteerd. Gedeputeerde **Bond** zegt dat wordt gekeken naar bedrijven met meer dan duizend geiten.

335 Gedeputeerde **Geldhof** vertelt dat het college gebruikmaakt van de ter beschikking staande instrumenten om ruimte te kunnen sturen. De gevolgen van volksgezondheid zijn onderdeel van een goede ruimtelijke ordening. Het voorzorgbeginsel volgt uit het Europees recht.

De **voorzitter** vraagt of de diverse vragen voldoende zijn beantwoord.

340 Mevrouw **Koning** (CDA) kreeg nog geen antwoord op haar communicatievraag. Wat gebeurt er met de tussenliggende groep die tussen vijftig en duizend geiten houdt.

Mevrouw Weemhoff (D66) meldt dat het een hamerstuk mag zijn.

345 Gedeputeerde **Bond** zou de vraag over bedrijven groter dan vijftig geiten graag nader willen uitzoeken. Vijf bedrijven vallen boven duizend geiten. De categorie tussen vijftig en duizend geiten is niet in beeld.

350 **De heer Klein** (CU-SGP) snapt dat het risico ligt bij de grote bedrijven. In het voorbereidingsbesluit wordt een ondergrens van tien geiten gehanteerd (zie pagina 3 van de voordracht).

355 Gedeputeerde **Bond** legt uit dat deze ondergrens geldt voor een periode van maximaal zes maanden. In de commissiebehandeling over het voorstel voor de wijziging van de PRV komen Gedeputeerde Staten erop terug. Er zijn dan meer antwoorden bekend. Noord-Holland heeft geen concentraties van grote geitenhouderijen. Dat maakt de situatie anders dan die in de provincies waar het een groot probleem oplevert. Het college neemt het zekere voor het onzekere.

360 In de communicatie zal duidelijk worden aangegeven dat de aanleiding ligt in wat landelijk is gebeurd in de grote concentraties met grote geitenhouderijen en dat de provincie een aanvraag heeft gekregen voor het ombouwen van een bedrijf. Op dit moment vindt de provincie dat niet wenselijk, zeker niet zolang het onderzoek loopt. Om juridisch grip te houden wordt dit alles gedaan.

365 **De heer Kramer** (GL) vraagt of het klopt dat het besluit dat nu voorligt te maken met geitenhouderijen van minimaal tien geiten. Alles wat erboven valt, valt nu onder dit besluit. Als dit juist is, mag de voordracht als hamerstuk worden doorgeleid.

Gedeputeerde **Bond** antwoordt bevestigend.

370 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) begrijpt dat het college met de vijf betreffende bedrijven gaat praten en binnen een half jaar de PRV aanpast. Als het RIVM pas in 2021 het onderzoek heeft afgerond zegt de gedeputeerde dan dat tot 2021 de PRV op dat onderdeel niet meer wordt aangepast.

375 Gedeputeerde **Bond** merkt op dat hij niet in een glazen bol kan kijken Tot 2021 heeft de provincie in ieder geval een instrument om de zaak te kunnen regisseren vanuit de provincie. Op elke regel kan een uitzondering worden gemaakt. Tot die tijd wil het college dat het niet meer voorkomt dat grote geitenhouderij uit bijvoorbeeld Brabant hier naar toe komt terwijl nog veel zaken onbekend zijn omdat het onderzoek nog loopt. Met de gewijzigde PRV heeft de overheid een middel. Mochten uit het onderzoek in 2021 andere zaken naar voren komen, dan kan de PRV alsnog worden aangepast. In het kader van volksgezondheid vindt het college dit een belangrijke maatregel.

380 De voorzitter constateert dat de voordracht op aangeven van de fracties van het CDA, CU-SGP en 50PLUS niet als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

4. Sluiting besloten deel

385 De **voorzitter** dankt allen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 20.02 uur.